

Školní vzdělávací program pro školní družinu (Příloha ŠVP č. 2)

Č. j.: ZŠH/497/2018

Spisový znak: 1-2

Skartační znak: A10

Vypracoval: Mgr. Luděk Balcařík, ředitel školy

Schválil: Mgr. Luděk Balcařík, ředitel školy

Datum vydání: 26. 11. 2018

Účinnost od: 26. 11. 2018

Podpis ředitele školy:

Razítko školy:

Obsah

1.	Charakteristika školního družiny	3
2.	Cíle výchovně-vzdělávací práce a klíčové kompetence	3
2.1	Cíle vzdělávání.....	3
2.2	Klíčové kompetence.....	3
3.	Délka a časový plán vzdělávání.....	4
4.	Formy vzdělávání	4
5.	Obsah vzdělávání.....	4
5.1	Tematické celky	4
6.	Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných/mimořádně nadaných	11
7.	Podmínky pro přijímání uchazečů, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání.....	11
8.	Podmínky pro činnost školní družiny	11
8.1.	Materiální podmínky	11
8.2.	Personální podmínky.....	11
8.3.	Ekonomické podmínky	11
8.4.	Hygienické a bezpečnostní podmínky	11
8.5.	Psychohygienické podmínky	12
8.6.	Životospráva a pitný režim.....	12
9.	Hodnocení činnosti školní družiny	12
10.	Zveřejnění školního vzdělávacího programu	12

1. Charakteristika školní družiny

Školní družina (dále také ŠD) je součástí Základní školy Brno, Hroznová 1, příspěvková organizace. Poskytuje zájmové vzdělávání žáků školy, její kapacita je uvedena v rejstříku škol.

Činnost školní družiny vychází ze zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. Činnost, organizaci a provoz školního družiny dále upravuje vnitřní řád školní družiny.

Školní družina je určena pro žáky I. stupně (1. – 4. ročník). Provozní doba probíhá ve dvou částech, ranní a odpolední družina. Oddělení ŠD jsou umístěny v budovách Hlinky 146 a Hroznová 1.

2. Cíle výchovně-vzdělávací práce a klíčové kompetence

2.1 Cíle vzdělávání

Cíle vzdělávání ve školní družině navazují na školní vzdělávací program. Rozvíjí a zaměřují se u žáků na:

- vzdělávání s využitím poznatků z vyučování,
 - otevřenou komunikaci,
 - spolupráci s ostatními žáky,
 - tvořivé myšlení a samostatnost,
 - motivaci k celoživotnímu učení,
 - sociální, psychické a fyzické zdraví,
- prevenci sociálně-patologických jevů.

2.2 Klíčové kompetence

Žák získává tyto kompetence:

- kompetence k učení (1)
 - dokončí započatou práci
 - klade si otázky, kriticky hodnotí své výkony
 - vnímá souvislosti
 - uplatňuje poznatky a zkušenosti v běžném životě
- kompetence k řešení problémů (2)
 - všímá si problémů
 - plánuje řešení problému
 - rozliší správné a chybné řešení problému
 - obhajuje svá rozhodnutí
- kompetence komunikativní (3)
 - rozvíjí slovní zásobu a komunikační dovednosti
 - umí vyjádřit svůj názor
 - umí naslouchat ostatním
 - pracuje s různými zdroji informací
- kompetence sociální a interpersonální (4)
 - přistupuje odpovědně k plnění úkolů

- respektuje dohodnutá pravidla
- rozpozná vhodné a nevhodné chování
- projevuje ohleduplnost
- kompetence občanské (5)
 - uvědomuje si svá práva a povinnosti
 - uvědomuje si důležitost zdraví svého i ostatních
 - váží si tradic
 - přistupuje zodpovědně k ochraně životního prostředí
- kompetence k trávení volného času (6)
 - rozvíjí své zájmy a dovednosti
 - účastní se individuálních i organizovaných činností
 - uvědomuje si potřebu smysluplného využití volného času
 - rozpozná pozitivní a negativní druhy volnočasových aktivit

3. Délka a časový plán vzdělávání

Školní družina zahajuje činnost první den ve školním roce a ukončuje ji poslední den školního roku, pokud ředitel školy neurčí jinak. Ranní družina je v provozu od 6.00 do 7.45/8.40 hod., odpolední po skončeném vyučování do 16.45 hod. Provozní doba navazuje na rozvrh školy a zajišťuje zájmovou činností pro žáky I. stupně. Vychovatelé ŠD pracují s tématy na období jednoho školního roku. ŠD zpravidla nevykonává činnost ve dnech, kdy neprobíhá školní vyučování.

4. Formy vzdělávání

Činnost školní družiny se uskutečňuje pravidelnou zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností včetně možnosti přípravy na vyučování, příležitostnou zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností včetně možnosti přípravy na vyučování, využitím otevřené nabídky spontánních činností. Žáci se seznamují se všemi uvedenými činnostmi. Tyto jsou organizovány podle potřeb a zájmů žáků.

5. Obsah vzdělávání

Obsah vzdělávání školní družiny navazuje na vzdělávací oblasti rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Je založen na naplnění volného času žáků před vyučováním a po jeho skončení se zaměřením na různé oblasti. Vedoucí vychovatel školní družiny předkládá řediteli školy plán činnosti ŠD.

5.1 Tematické celky

Obsah vzdělávání je uspořádán do tematických celků:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví
- Chodíme ven každý den

U jednotlivých tematických okruhů jsou kompetence očíslovány podle ustanovení 2.2 ŠVP ŠD.

Místo kde žijeme

<i>tematický okruh</i>	<i>formulace činnosti a její stručný popis</i>	<i>kompetence</i>
Náš domov		
U nás doma	jak trávíme volný čas s rodiči – výlety radosti a problémy v rodině návrhy jak se zapojit a pomáhat rodičům v domácnosti a spoluvytvářet útulný domov	4, 6 3, 4, 5 2, 4, 5
Kde bydlím	lokalizace mého bydliště (adresa, MHD ...) náčrt mého bytu, domu 2, 4, 5 návrh bydlení dle vlastní fantazie (kresba, koláž, ...) znám zajímavosti v blízkosti mého bydliště? sousedé a sousedské vztahy	2, 3, 4 3, 4, 5 1, 2, 6 2, 3, 4, 5
Škola a okolí		
Znám svoji školu	společně procházíme školní budovy, budovy školní družiny (náčrt, kresba, koláž) ke škole patří jídelna, kabinety, školní zahrada s hřišti (prohlídka prostoru, úklid) snažíme si zapamatovat název a adresu školy školu řídí ředitel, jeho zástupci; působí zde učitelé a učitelky (zásady slušného chování, učíme se být zdvořilí) vážíme si práce provozních pracovníků společně vytváříme výzdobu třídy a chodeb (kreativní návrhy)	1, 2, 6 1, 4 1, 2, 3 3, 4, 5 3, 4 1, 6
Cesta do školy	učíme se dopravní značky (soutěže, kvízy, kresby) řešíme dopravní situace na křižovatce (zkušenosti) dojíždění do školy (pěšky, autem, MHD) popis cesty MHD (slušné chování, co se mi líbí – nelíbí)	1, 2, 6 1, 5, 6 1, 3 1, 3, 4, 5
Brno naše město		
Kde žijeme	na vycházce sledujeme zajímavosti okolí (budovy, parky, vodní toky, muzea pod.) jaké znám hřiště a prostory pro hraní v blízkém okolí školy povídání o Brně spojené s kresbou	1, 6 4, 6 1, 3
Zajímavá místa	v rámci vycházky vyhledáváme známé a významné budovy (BVV, Vila Stiassny, Masarykova univerzita, Anthropos, DPMB, ...)	1, 2, 3, 4, 5
Brno a literatura	máme doma knihu o Brně (ukázky, úryvky) moje nejoblíbenější kniha povídky a pověsti o Brně kdo je to spisovatel a kdo ilustrátor rozdíl mezi knihou a čtečkou proč je dobré hodně číst kolektivní dramatizace úryvků z knihy	3, 5 1, 3, 5 1, 3 1, 2, 3 1, 3 2, 3, 4 1, 3

Orientace na mapě Brna		
podrobný plánec okolí (kresba)		1, 4
mapové značky, mapové měřítko		1, 2, 3
orientace dle světových stran		1, 3
buzola, Morseova abeceda		2, 3, 6
jak se zachovat pokud se ztratím v lese		2, 3, 4, 6
Pamětihodnosti města Brna		
návštěva výstav		
- Letohrádek Mitrovských		
- Vida Centrum		
- exkurze v Dopravním podniku		
- muzeum Anthropos		1, 3, 4, 5, 6
Historie a památky Brna		
hrad Špilberk		
Petrov		
Stará radnice		
náměstí Svobody		
Národní divadlo		1, 3
Příroda a rekreace		
Brněnská přehrada		
ZOO Brno		
obora Holedná		
Moravské zemské muzeum		
Lipka		1, 3, 6
Roční období v Brně		
Jaro a tradice	masopust	1, 2, 6
	vynášení Morany	1, 3, 6
	Velikonoce	1, 3, 6
	jarní úklid okolí	2, 4, 6
	kresby na chodníky	1, 6
	jarní výzdoba	1, 3
Léto	jak trávíme prázdniny	2, 6
	zajímavá místa v ČR	2, 3, 5
	vyprávění o zemích, které jsme navštívili během prázdnin	2, 4, 5
Podzim	zahájení školního roku	2, 3, 4
	vzpomínáme na prázdniny	2, 6
	učíme se nová školní pravidla	2, 5, 6
	podzimní výzdoba	2, 6
	barevný podzim spojený s kresbou	1, 6
	významné dny a státní svátky	1, 5
Zima	vánoční tradice v našem městě	1, 3
	příprava vánoční besídky (koledy, básničky)	3, 6
	jak trávíme vánoční svátky	1, 3, 6

v rámci vycházky pozorujeme vánoční výzdobu ulic a domů 3, 6

Lidé kolem nás

tematický okruh

	<i>formulace činnosti a její stručný popis</i>	<i>kompetence</i>
Rodina	jaká je moje máma a táta	3, 4
	jejich povolání, záliby, zvyky	3, 4
	co dělat, když se rodiče hněvají, čím jim udělám radost	2, 3, 4, 5
	prarodiče a ostatní členové rodiny, co pro nás znamenají	3, 4, 6
	vyrábíme drobné dárečky pro přátele a členy rodiny	3, 4, 6
	kdo jsou naši příbuzní (výroba rodokmenu, strom života)	1, 3, 4, 6
Den maminek	příprava pásma básniček a písniček pro maminky	3, 6
	maminka a já, co pro mě znamená,	
	co se jí líbí, co jí udělá největší radost	1, 3, 4
	jaká je moje máma (popis, kresba, charakteristika)	1, 3
	výroba dárečků ke dni maminek	3, 6
Kamarádi	klima třídy	2, 3, 4
	popis a charakteristika mého nejlepšího kamaráda, kamarádky	1, 3
	jak by se k sobě měli chovat kamarádi	2, 3, 4, 5
	pomáháme slabším	2, 3, 4, 5
	odsuzujeme šikanu	2, 3, 4, 5
Spoluobčané	barva pleti není nemoc	2, 3, 5
	slušné chování má zelenou (netolerujeme vandalismus, vulgaritu)	2, 3, 4, 5
	pomoc a úcta ke starším spoluobčanům	4, 5
Kolektivní činnost	společný úklid třídy, šatny a hřiště	2, 4
	nápady a názory na výzdobu třídy a nástěnek	2, 6
	společně opravujeme hry a hračky	2, 5, 6
Svátky a oslavy		
Kdy slavíme svátek	dle kalendáře zjišťujeme, kdy slaví svátek spolužáci	1, 4, 5
Předvánoční a vánoční svátky		
	soutěž o kresbu nejlepšího Mikuláše, anděla a čerta	3, 4
	chystáme předvánoční mikulášskou besídku	3, 6
	vyrábíme vánoční přáníčka a dárky, vánoční dílny	1, 3, 6
	učíme se vánoční koledy	1, 3
	zdobíme třídu	3, 6
	vytváříme vánoční atmosféru	2, 6
	vánoční zvyky a tradice atd.	1, 3
Karneval	připravujeme si masky (výzdoba dle fantazie)	2, 3, 4
	chystáme karneval (letáky, pozvánky)	1, 2, 3, 4, 5, 6
Velikonoce	proč se slaví Velikonoce	1, 3, 6
	výzdoba třídy	5, 6
	kraslice, výrobky	2, 6
	zpíváme koledy	1, 5
Den dětí	příprava dětského dne	1, 3, 6

	realizace	
	(kvízy, rébusy, úkoly se sportovní tematikou, diplomy a odměny)	1, 3, 6
	program dle přání dětí (diskotéka, karaoke, písničkové soutěže)	1, 4, 6
	etiketa ve společnosti, pravidla slušného chování, dramatizace společenských situací (fantazie, losování)	2, 3, 4
Nežijeme tu sami		
Chování v dopravních prostředcích		
	prevence	2, 3, 4, 5
	návrhy, ukázky	1, 3, 5
	vandalismus (sprejeři)	2, 3, 4
	ohleduplnost (starší lidé, lidé s hendikepem)	2, 3, 4, 5
Správné vyjadřování	malý reportér (moderátor)	1, 2, 3
	vypravování (příběh)	1, 3
	komunitní kruh	2, 3, 5
	stydlivost vs. sebevědomí	2, 3, 4
Hudba a dekorace	PC – písnička na přání pro kamaráda	3, 6
	jóga pro děti na uvolnění, relaxační hudba	1, 6
	oblíbený interpret (popis, kresba)	1, 3, 4
	máme rytmus v těle (rytmické hudební nástroje, improvizace)	3, 4, 6
Média a jiné zdroje informací		
	jak hledat informace (Google, Seznam, Youtube, ...)	1, 2, 3
	knihovna	3, 5, 6
	přednášky, referáty	3, 5
	filmová tvorba (pohádky, detektivky, filmy)	1, 3, 5
Lidé a čas		
<i>tematický okruh</i>	<i>formulace činnosti a její stručný popis</i>	<i>kompetence</i>
Zdravý životní styl	proč je dobré dodržovat denní režim	1, 2, 3, 6
	po práci (povinnosti) přijde zábava	1, 5
	družina není vyučování, ale má svá pravidla	1, 3
	co je to aktivní odpočinek	1, 2, 6
	pohyb na zdravém vzduchu	2, 6
	čas se dá využít sportem	2, 3, 4, 6
Co jsem dělal o víkendu		
	příroda, vyprávění v rámci komunitního kruhu	2, 3, 4
	návrhy a nápady na volné dny	2, 6
Příprava do školy		
	procvičování paměti (kvízy, rébusy, křížovky, hádanky, logické úkoly)	1, 3
	procvičování jemné motoriky (stavebnice, mozaiky, mikádo)	1, 3, 5
	procvičování soustředění a postřehu	
	(míčové hry, bingo, kuželky, pétanque)	1, 3, 6
	určování času (učíme se hodiny)	2, 3, 6
Tak šel čas	povídání o dětství rodičů a prarodičů, o jejich životě	3, 4, 6

	když jsem se narodil (vzpomínky, fotky, příhody)	1, 2, 3
	proměny dříve a dnes	1, 2, 3
	vývoj města Brna	1, 2, 3, 6
	staré fotografie, pohledy	1, 2, 3
návštěva muzea	1, 3, 6	
	škola v dávných dobách (J. A. Komenský)	1, 2, 3
	vyučování za dob našich předků (dramatizace) 3, 5	
	hledáme příklady změn ve škole průřezem dvou století	1, 3, 5
	kreslíme způsob, jak se asi děti oblékaly do školy dříve a dnes	1, 2, 3, 5
	tradice a svátky ve změnách času	1, 3, 5
	staré budovy a jejich příběhy	1, 3, 5
	řemesla, zajímavé staré předměty, na co se užívaly, čím byly dnes nahrazeny (valcha vs. pračka atd.)	1, 3, 5, 6

Rozmanitost přírody

<i>tematický okruh</i>	<i>formulace činnosti a její stručný popis</i>	<i>kompetence</i>
Příroda v blízkém okolí	v rámci vycházky si všímáme parků, lesů a zeleně kolem naší školy	3, 5, 6
	pozorujeme upravené zahrádky u domků a vilek	1, 2, 5
	poznáváme druhy stromů, keřů a květin	3, 5, 6
	vytváříme koláže a výrobky z přírodnin (listy, plody, ...)	1, 2, 6
Zvířátka ve městě	v Zoo, v lese a na vesnici	1, 3, 6
	chráníme zvířátka v zimě (krmení v parcích a oboře)	3, 5, 6
	péče, starost a výchova domácích mazlíčků	1, 2, 4
	kreslíme nebo jinak vyrábíme oblíbené zvířátko	2, 4, 6
	máme doma zvířecího mazlíčka, vlastní zkušenosti, rady, zlepšovací návrhy	1, 2, 3, 4
Kameny a přírodniny	výstava zajímavých kamenů	1, 2, 6
	učíme se poznávat nerosty	1, 2, 6
	zdobíme oblázky, vyrábíme šperky	2, 6
Okrasná zahrada	učíme se rozeznávat květiny	1, 2, 3, 6
	péče o zahradu	1, 2, 6
	jak správně pěstovat květiny	1, 2, 6
Užitková zahrada	sejeme semínka obilí atd.	2, 6
	poznáváme různé druhy ovoce a zeleniny	1, 3, 6
Léčivá zahrada	bylinky, které nám pomáhají	1, 5
	učíme se je poznávat a pěstovat	1, 2, 6
Počasí	pranostiky (rady sedláků a vesnické moudrosti)	1, 5
	jak se určovalo počasí dříve	1, 3, 5
	sledujeme předpověď počasí	1, 3, 5
	hrajeme si na malé meteorology	2, 3
Příroda nám vrátí naši péči	odpadky a jak je třídit	1, 2, 4, 6

úklid nejen jarní (úklid okolí naší školy a bydliště; účastníme se akcí zaměřených na ochranu přírody)	5, 6
proč lidé škodí přírodě (znečišťování vzduchu, vody a půdy)	1, 2, 4, 5
je nutné šetřit vodou	4, 5
co je to ekologie	1, 5

Člověk a jeho zdraví

<i>tematický okruh</i>	<i>formulace činnosti a její stručný popis</i>	<i>kompetence</i>
Já a moje tělo	jak jsme přišli na svět	1, 2, 3
	ve zdravém těle zdravý duch	5, 6
	zdravý životní styl:	5, 6
	- dostatek pohybu - správný jídelníček - dostatek odpočinku a spánku	
Hygienická pravidla	upevňujeme hygienické návyky	1, 2, 5
	nutnost prevence	3, 4, 5
	běžné infekční choroby, jejich průběh a léčba	1, 2
Jíme zdravě	kreslíme ovoce a zeleninu	1, 3, 6
	sestavujeme zdravý jídelníček	3, 4
	co jsou to biopotraviny	1, 3, 4
Prevence úrazu a první pomoc	bezpečnost chování ve škole a při mimoškolních aktivitách	2, 4, 5
	zásady první pomoci	1, 2, 5
	co patří do lékárničky	1, 2
	důležitá telefonní čísla (hasiči, rychlá lékařská pomoc, policie)	3, 5
Návykové látky	druhy škodlivých návykových látek	1
	následky užívání	2, 4, 6
	prevence	4, 6
Kriminalita	diskuze na téma trestné činy a jejich následky	2, 3, 4, 5
	nebezpečí kontaktu s cizími osobami	2, 4

Chodíme ven každý den

<i>tematický okruh</i>	<i>formulace činnosti a její stručný popis</i>	<i>kompetence</i>
Každodenní pobyt venku	denně chodíme do přírody	5, 6
	každý měsíc se naučíme novou hru	6
	pořádáme soutěže s míčem, se švihadlem, lanem	6
	při pobytu venku hraje pohybové hry, cvičíme, zpíváme	6
	v zimě soutěžíme, kdo nejrychleji postaví sněhuláka	6
	chodíme bruslit	6
	připravujeme hry pro naše sportovní odpoledne	3, 4, 5
	připravujeme se na atletickou olympiádu mezi školami	1, 3, 6

Činnosti navazují na průřezová témata základního vzdělávání:

- osobnostní a sociální výchova
- výchova demokratického občana
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- multikulturní výchova
- environmentální výchova
- mediální výchova

6. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných/mimořádně nadaných

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných/mimořádně nadaných ve školní družině probíhá ve spolupráci se školským poradenským pracovištěm. Vychovatelé konzultují potřeby žáků s výchovným poradcem a speciálním pedagogem, zapojují jednotlivé činnosti dle potřeb žáků.

7. Podmínky pro přijímání uchazečů, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

Žák je do školní družiny přijat na základě zápisového lístku, který vyplní jeho zákonný zástupce. O přijetí žáka k činnosti ŠD rozhoduje ředitel školy, přijetí není nárokové. Žáci jsou ve ŠD evidováni v Docházkovém sešitu. Odhlásit žáka z docházky do ŠD je možné pouze písemně.

8. Podmínky pro činnost školní družině

8.1 Materiální podmínky

Školní družina se nachází v budově ŠD (Hlinky 146) a v budovách školiček (Hroznová 1). Ranní družina a odpolední družina od 15.00 hod. jsou umístěny výhradně v budově Hlinky 146. Odpolední družina do 15.00 hod. je umístěna v budově Hlinky 146 a v budovách školiček Hroznová 1. Z provozních důvodů mohou být oddělení ŠD umístěny v hlavní budově školy. Prostory odpovídají požadavkům na bezpečnost a hygienu. K činnosti ŠD je možné využívat tělocvičnu, školní hřiště a učebny. ŠD je vybavena odpovídajícím nábytkem, pomůckami, stolními hrami, časopisy a sportovními pomůckami. Materiální vybavení je evidováno a průběžně doplňováno.

8.2 Personální podmínky

Oddělení školní družiny vedou pedagogičtí pracovníci – vychovatelé určení ředitelem školy. Ředitel školy vyžaduje vysokou míru kreativity, organizační schopnosti a dovednost efektivní komunikace s žáky. Vychovatelé spolupracují s třídními učiteli. Vedoucí vychovatel se účastní pedagogických rad a provozních porad. Vychovatelé se účastní provozních porad ŠD vedených ředitelem školy.

8.3 Ekonomické podmínky

Škola je příspěvkovou organizací. Školní družina je žákům školy poskytována za úplatu. Její výše je stanovena ředitelem školy vždy na začátku školního roku. Částka je splatná 1x ročně, pokud ředitel školy nerozhodne jinak.

8.4 Hygienické a bezpečnostní podmínky

Školní družina zajišťuje hygienické a bezpečnostní podmínky vhodnou volbou činností. Tyto probíhají ve vhodných prostorách s využitím bezpečných pomůcek. Účastníci zájmového vzdělávání se denně stravují ve školní jídelně. Svačinu a pitný režim zajišťují žákům zákonní zástupci žáka. Vychovatelé pravidelně informují žáky a zákonné zástupce o činnostech a připravovaných akcích ŠD.

8.5 Psychohygienické podmínky

Školní družina je místem, které zajišťuje žákům pocit klidu a bezpečí. Činnosti jsou ovlivněny zájmy žáků a snahou o rozvoj jejich osobnosti. Škola chrání žáky před násilím, šikanou a dalšími nežádoucími jevy. ŠD se aktivně podílí na dění ve škole (organizace akcí, účast v soutěžích, výzdoba školy, vystoupení pro rodiče, sportovní a kulturní akce apod.).

Režim, pravidla bezpečnosti a chování ve školní družině a další důležité informace jsou uvedeny ve vnitřním řádu školní družiny.

9. Hodnocení činnosti školní družiny

Hodnocení probíhá průběžně na poradách školy a hospitační činnosti. Hodnocení činnosti školní družiny je součástí výroční zprávy.

10. Zveřejnění školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program školní družiny je zveřejněn na přístupném místě ve škole (vestibul školy, kancelář školy a webové stránky školy)